

Inderøy kommune
– best i lag

OPPVEKSTSENTER VEST BARNEHAGE

ÅRSPLAN OG PROGRESJONSPLAN

2025-26

Kontaktinfo: E-post: Åse.Marie.Hagen@inderoy.kommune.no. Tlf: 97543543

Oppvekstsenter Vest er organisert med en ledergruppe som skal sikre samarbeid og utvikling både i barnehage og skole.

Ledergruppa består av:

- Åse Marie Hagen - leder
- Mona Værdal Ferstad - fagleder barnehage
- Anita Ørdal - fagleder barnehage
- Ingun Madsen - fagleder skole
- Wenche Stene - fagleder SFO

Barnehagens formål/Årsplanens funksjon

Barnehagen drives etter lov om barnehager med forskrifter. Barnehagen er pålagt å utarbeide en årsplan. Barnehagens årsplan med progresjonsplan godkjennes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Barnehagen har dette barnehageåret 96 plasser fordelt på seks grupper. Vi har to avdelinger som heter Fjorden (0-2 år) og Skogen (3-5 år)

Åpningstiden er fra 06.45-16.30

Vi jobber etter kommunens visjon «Best – i lag» og verdiene «åpenhet, raushet og respekt».

Vi ønsker å være et oppvekstsenter i utvikling!

Overordnet mål for Oppvekstsenter Vest:

Etablere et fremtidsrettet oppvekstsenter med tilhørighet til et inkluderende og faglig fellesskap

Utvikle et helhetlig utdanningsløp fra 0-13 år gjennom variert, relevant og praktisk tilnærming for lek og læring i barnehage, skole og skolefritidsordning

Oppvekstsenteret ligger i naturen med et fantastisk uteområde. Både inne- og utemiljøet er prosjektert med tanke på progresjon og utvikling – på barnas premisser. Nærhet til natur og nærmiljø preger oppvekstmiljøet her. Vi skal ha røtter i tradisjoner, samtidig som vi er framoverlent og søker ny kunnskap. Årsplanen er et arbeidsdokument for ansatte og gir informasjon om vårt arbeid til foresatte, administrasjon, politikken og andre interessenter.

Barnehagene drives etter Barnehageloven med Rammeplan for barnehager som en forskrift til loven. Sammen med FN's barnekonvensjon er dette basis for innholdet i barnehagen.

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehageloven fastslår at barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

Tilvenning og tilknytning: viser til informasjonshefte

OMSORG

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Det handler om å bli sett, bekreftet. Omsorg skal være gjennomgående i alle situasjoner i barnehagehverdagen. Det er viktig for oss å lage en trygg og forutsigbar barnehagedag med tilrettelegging, gode rutiner og grenser. Grensesetting er også omsorg og gir trygghet for barna!

Nærhet, omsorg og stimulering i hverdagssituasjoner er barnehagekvalitet for de yngste barna (May Britt Drugli, professor i pedagogikk ved RKB, Midt, NTNU).

LEIK

De barnehagene som ønsker å være psykisk helsefremmende for barn, må sette leken som det grunnleggende i all pedagogisk virksomhet og være bevisste på de føringene FN gir om leken («Barn er budbringere» Melvold 1019).

Barna skal få utvikle seg individuelt og i felleskapet, kjenne på glede, motstand og presse grensene sine slik at de har progresjon og kjenner mestringsfølelse. Dette krever engasjerte, deltakende og kompetente voksne!

Vi har et mål om å forebygge utestenging og mobbing sammen med skole, foreldregruppen og lokalsamfunnet. Barnets beste skal være overordnet i alt vi gjør.

Leik, inkludering og vennskap krever tid, rom og respekt. Det må vi sørge for å gi barna!

Det finnes flere måter å forstå leiken på og den er et fenomen det er vanskelig å definere. Leik er sett på som en demokratisk rettighet i barnekonvensjonen. All leik skal anerkjennes som viktig del av barns liv og av barndommen. Det er derfor bare de som deltar i leken som kan si om det er leik. Leik kan oppstå hvor som helst, med hvem som helst og med hva som helst. Det skal ikke være opp til hver enkelt ansatt å definere hvordan vi oppfatter enkeltbarnets leik. Barnehagen må ha en felles forståelse av hva begrepet betyr.

LÆRING

Barns viktigste arena for læring, er LEIK. Barnehagen bygger sitt grunnsyn på et helhetlig læringsbegrep – og sammenhengen mellom barnehage og hjem/ fritid er viktig. Dette stilles ofte opp mot et syn på læring der pedagogisk virksomhet primært dreier seg om å strukturere og formidle en bestemt kunnskapsmasse i løpet av et avgrenset tidsrom (voksenstyrt læring). Oppvekstsenterets mål om læring gjennom praktisk tilnærming gjør læring til noe mer enn å ta imot kunnskap – barn og elever skal lære gjennom å utforske, prøve ut ulike leke- og læringsarenaer ute og inne og få lov til å være forskjellige. Det skal være progresjon i måter å tilegne seg læring på. Bygget og uteområdet er planlagt og bygd etter denne tanken.

De viktigste læringssituasjonene i barnehagen oppstår i daglig samspill mellom barn og voksne og krever at de voksne er til stede og har kompetanse på betydningen av leik.

DANNING

«Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap» (rammeplan for barnehagen).

Forutsetningen for danning er samhandling med barn og voksne i lek og læring. Vi skal støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse. Danningsprosessen handler om å tilegne seg verdier, holdninger, normer og handlingsmåter som er viktige for å kunne delta i fellesskapet. Danning skal sette barna i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere, stille spørsmål osv. Danning skjer i menneskers møter med hverandre.

ÅRSHJUL

Oppvekstsenter Vest følger vårt eget årshjul, med gjennomgående temaer som er felles for hele Oppvekstsenteret. Det er “en rød tråd” mellom de ulike teamene, og måten vi jobber på.

TEMA I ÅRSHJULET

Uke 32-40 Vennskap, inkludering og medvirkning

Uke 41-52 Folkehelse og livsmestring

Uke 1-10 Inkludering og mangfold – urbefolkning

Uke 11-15 Bærekraftig utvikling

Uke 17-27 Varierte praktiske arbeidsmetoder (skole) / Fysisk lekemiljø

Vennskap, inkludering og medvirkning

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov (Rammeplan for barnehagen).

Et grunnelement i begrepet Barns medvirkning er at man som enkeltindivid sitter med en følelse av å bli tatt på alvor og at den voksne er der for barnet uansett. For oss er barns medvirkning anerkjennelse og respekt. Vi skal ikke spørre barna om hva de vil dersom vi ikke har muligheten til å ta konsekvensen av det. For mange valg og for mye ansvar skaper utrygghet og «kaos» hos barnet. De skal aldri være tvil om at det er de voksne som har

oversikt og passer på dem. Det å sette tydelige, omsorgsfulle grenser gir trygghet og forutsigbarhet.

Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta (Rammeplanen).

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Vi har mange felles treffpunkt gjennom året; samling, julegrantenning, skidag, leiketreff m.m. Vi skal gi barna opplevelser med at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering. Personalet må reflektere over egne holdninger for best mulig kunne formidle og fremme likeverd og likestilling. Vi arbeider med å lage gode rutiner for overganger, slik at barna forstår hva som skal skje. Vi kan bruke samlingsstund, ASK-symboler med bilder av det som skal skje eller lage avtaler på forhånd i forhold til klær, aktiviteter og hvor vi skal. Denne støtten er med på å legge til rette for vennskap og trygge relasjoner, og gi rom for å ytre seg selv og egne meninger. På Oppvekstsenter Vest har vi fokus på vennskap på tvers av alder og interesser.

Folkehelse og livsmestring

Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser (Rammeplan for barnehagen).

Ved å være engasjerte, observante og tilstedeværende skal personalet forebygge, avdekke og håndtere ulike former for krenkelser og mobbing som kan oppstå. Barnehageloven forplikter ansatte til å gripe inn ved mistanke om at barnet ikke har det bra. Vi skal møte barna på en måte som gjør at de lærer seg strategier for å håndtere utfordringer og motstand ut fra alder og forutsetninger. Livsmestring i barnehagen handler ikke om at vi skal beskytte barna mot alt vondt og legge alt til rette for dem, men være trygge voksne som støtter og veileder i situasjoner som krever det. Vi skal også gi dem rom for ro og hvile ved behov, og det kan gjøres på mange måter. Det kan være en felles stund med avslapping og musikk, sitte i fanget, ligge i hengekøye, være for seg selv i en putekrok en stund, høre lydbok m.m. Vi tilpasser den enkeltes behov for at dagen skal bli god.

God selvfølelse er en del av grunnmuren for å ha god utvikling som menneske! Humor er en viktig del av hverdagen i barnehagen vår. Det å le sammen, tulle og by på seg selv er med på å gjøre egen og andres dag god. Alle mennesker vi møter er med å forme oss som den vi er og den vi blir.

Vi lærer barna å mestre selv, med utfordringer etter alder og modning. Det kan være påkledning, smøre på brødskiva, klippe et ark i to. Det handler om å prøve selv først og få

hjelp når de trenger det. Vi vektlegger progresjon i utvikling, lek og aktiviteter. Alt dette til sammen fremmer læring og livsmestring.

Gode, utviklende relasjoner mellom barn og voksne er alltid et voksenansvar!

Inkludering og mangfold

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt (Rammeplan for barnehagen).

Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet (Rammeplan for barnehagen).

Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.

Barnehagen skal synliggjøre variasjoner i verdier, religion og livssyn (Rammeplan for barnehagen).

Vi har felles arrangement gjennom året, og prioriterer gode møter på tvers av alder og grupper/klasser. Det kan være fellessamling i amfiet, leiketreff, faddertreff, lesestund, turer og annet. Vi prøver å ivareta tradisjoner fra andre kulturer, lære om ulike flagg, mat og høytider. Markering av samefolkets dag, 6.februar, er en del av årshjulet på Oppvekstsenteret.

På denne måten fremmer vi mangfoldsarbeidet og har fokus på inkludering.

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det (Rammeplan for barnehage).

Det handler om å tenke både lokalt, og i en større sammenheng. Vi vil bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen ved å bruke nærmiljøet på en fornuftig måte, ta vare på kultur og årstidene i naturen. Barna skal også lære om gjenbruk, søppelsortering, ikke forsøple naturen og ta vare på leiker og utstyr i barnehagen. Oppvekstsenteret har et eget årshjul for bærekraft. Bærekraft handler også om sosial bærekraft, det å ta vare på hverandre og lære å bli et godt medmenneske.

Bærekraft i forhold til måltidet handler om både å bruke lokale råvarer som egg, fisk og kjøtt og forstå sammenhenger mellom oss og matens opprinnelse.

Demokrati og medborgerskap

Økt mangfold og individualisering gir behov for demokratiforståelse, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i fellesskap (Rammeplan for barnehagen).

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta (Rammeplan for barnehagen).

Alle har rett til å bli hørt, og være med å påvirke egen hverdag. Det å få rom og mulighet til å ytre seg selv og egne meninger/behov, samtidig som også andre får denne muligheten, er avgjørende for å kjenne seg som en del av fellesskapet. Dette skjer gjennom hele dagen i ulike situasjoner der enkeltindividet må forholde seg til et fellesskap. Vi lærer om oss selv og andre i disse prosessene.

Varierte og praktiske arbeidsmetoder, fysiske leikemiljø

I barnehagen arbeider vi variert og tverrfaglig gjennom hele året. Vi bruker både inne og ute-miljø for å gjennomføre aktiviteter. Ei samlingsstund, et måltid og en formingsaktivitet kan like godt være inne som ute.

Oppvekstsenterets uteprofil gir oss gode muligheter, både når det gjelder motorisk utvikling, det å utvikle kreativitet i et naturlig leikemiljø med mindre stress rundt rutiner og tidspress.

Måltid

*Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.
(Rammeplan for barnehagen)*

Måltidet i barnehagen rommer mye! Barnehagen skal være med å legge til rette for utvikling av gode vaner for hygiene og kosthold. Vi lager varierte måltider for at barna skal erfare nye smaker, konsistens og lukt. Å kjenne lukta av varm mat spre seg rundt, er med å bidra til god stemning, og kan for noen være en god hjelp mellom overganger i dagen. Ved å spise frukt og grønnsaker som eple og gulrot bidrar det til språkutvikling gjennom stimulering av munnmotorikken, i tillegg til god ernæring. Ikke minst bruker vi måltidet som en sosial arena for å skape gode relasjoner, og et godt forhold til egen kropp og helse. Vi tilbereder og spiser mange måltider ute, og det gir rom for andre erfaringer med måltidene i barnehagen.

Overgang barnehage-skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. (Rammeplan for barnehage)

Vi har mange møteplasser i oppvekstsenteret, og samarbeid mellom skolestarterne og 4.klasse, fadderklassen for 1.klassingene (de som går i 5. neste år). Hele oppvekstsenteret besøker hverandres læringsarenaer.

Vi arbeider med overganger alle årene de er i barnehagen, og overgangen mellom barnehage og skole er en del av denne progresjonen. Det å møte eldre barn i gymsal, i uteleik, fellessamling og i gangen. Dette er unikt for Oppvekstsenteret, og en del av visjonen om å **Utvikle et helhetlig utdanningsløp fra 0-13 år gjennom variert, relevant og praktisk tilnærming for lek og læring i barnehage, skole og skolefritidsordning**

Skolestarterne bruker ofte småtrinnsarealene for å gjøre seg bedre kjent, og trygge dem i overgangen til skolestart. Vi har overgangssamtaler og utveksler informasjon. Dette i samarbeid med heimen (samtykke underskrives). Vi har en egen overgangsplan for Oppvekstsenter Vest.

Utviklingsprosjekter

- **Rekom** – Nettverksarbeid sammen med Røra barnehage med veiledning fra Dronning Maud, Høgskole. Tema: Fysiske lekemiljøer/ inkludering
- **Dekom** – Utviklingsarbeid i hele oppvekstsenteret med veiledere fra Nord Universitet. Tema Lek og profesjonsutvikling
- Dette jobber vi kontinuerlig med i oppvekstsenteret, bl.a. gjennom utviklingsprosjektet samarbeid med DMMH og «Lek og profesjonsutvikling» sammen med NORD Universitet.
- Vi jobber også med det fysiske lekemiljøet sammen med Dronning Mauds Minne Høgskole i Trondheim (DMMH).
- Oppvekstsenter Vest er med i MOT SUPER mot@mot.no; Vi lærer oss mye om det å være en gode voksen for barn, foreldre, kolleger og andre. MOT Norge jobber forebyggende med å motvirke samfunnsutfordringer som mobbing, utenforskap og psykiske vansker. Dette gjennom å styrke barn og ungdoms robusthet, livsmestring og mot.
- Uteområdet

Alle foreldre er medlemmer av barnehagens Foreldreråd. I Oppvekstsenter Vest har barnehagen felles FAU med skole og to av medlemmene i FAU stiller på møter i felles Samarbeidsutvalget.

PARTSGRUPPE

Vi har felles partsgruppe i oppvekstsenteret. Den består av verneombud, representanter fra Utdanningsforbundet og Fagforbundet i barnehage og skole og leder. Vi har møter ca. en gang pr måned.

I tillegg har leder møte med tillitsvalgte hver 14.dag.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon:

Planlegging er viktig for å synliggjøre våre tanker og hvordan vi tenker langsiktig og systematisk. Progresjon for enkeltbarnet og barnegruppen skal være en del av planleggingen.

Barnehagen utarbeider en årsplan og Oppvekstsenter Vest har felles årshjul med aktiviteter og tema.

Vurdering av det pedagogiske arbeidet skal gjøres jevnlig for å sikre at tilbudet barna får er i tråd med lovverket. Vurdering skjer kontinuerlig i personalmøter, ped. ledermøter, foreldremøter, medarbeidersamtaler, avdelingsmøter, møter i samarbeidsutvalget (SU), brukerundersøkelser og i det daglige.

Dokumentasjon av arbeidet skal synliggjøre det vi til enhver tid har som tema og utviklingsarbeid på Oppvekstsenteret. Dokumentasjonen skal si noe om hvordan vi oppfyller kravene i Barnehageloven og Rammeplanen. Vi dokumenterer også mye ved hjelp av bilder og små utstillinger på hver gruppe.

Vi kommuniserer med foresatte via MyKid, e post, telefon og daglige treffpunkt. Planer, evaluering, dokumentasjon og informasjon legges på MyKid. Du finner portal til MyKid på Inderøy kommunes hjemmeside.

Fagområdene/progresjonsplan

Progresjon

- «Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg og oppleve fremgang. Alle barn skal oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leike-, aktivitets- og læringsmuligheter. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leiker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter» (Rammeplan for barnehagen, kap. 8)

Rammeplan for barnehagen har 7 fagområder. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng. På de neste sidene vil dere se vår progresjonsplan for hvert fagområde.

Kommunikasjon, språk og tekst

- Uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter
- Bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter
- Videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd
- Leiker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord
- Møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer
- Opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale
- Utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som leikeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter.
- Dysleksivennlig Oppvekstsenter

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Benevne det vi gjør og si hva ting heter Lytte, høre språket i bruk Rim/regler, sanger Tolke barnets kroppsspråk Bevegelsessanger Kjente barnesanger Bilder av barnet og familien Enkle billedbøker/ pekebøker/ eventyr Høytlesning Korte beskjeder Begynnende begrepstrening Personalet lærer hvert enkelt barns uttrykksformer å kjenne, i samarbeid med foresatte.	Sanger, rim og regler Begrepstrening Bøker, høytlesing, dramatisering Barnet og familien. Begynnende kjennskap til ulike motsetninger; (stor/ liten, tung/ lett, kald/ varm osv.) Preposisjoner (i, på, under, over, bak osv.) Farger Begynnende kjennskap til ulike bokstaver Begynnende rollelek Få hjelp til å sette ord på handlinger og følelser Få hjelp til selvregulering Begynnende kjennskap til digitale verktøy	Bli kjent med bokstaver og tall Øve på å skrive navnet sitt Gjenfortelle. Rim, regler, sanger Bli kjent med ulike motsetninger; (stor/ liten, tung/ lett, kald/ varm osv.) Preposisjoner (i, på, under, over, bak osv.) Sette ord på egne følelser og meninger Regulere seg selv mest mulig Ta og gi en beskjed Bruke digitale verktøy Barnesamtalen Sette ord på egne følelser og meninger Trene på å hevde egne meninger og lytte til andre Regulere seg selv mest mulig Konfliktløsning Leikende samlingsstund med engelsk i «klubben»

Kropp, bevegelse, mat og helse

- Opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt
- Blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- Videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper
- Opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer
- Blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser
- Setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser
- Får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

1 -2 år	3 -4 år	5 – 6 år
Dans og bevegelsessanger Ute i «ulendt» terreng Variert lek ute og inne Besøk i gymsal Krabbe, krype, gå ... Øve på å spise/drikke selv Vaske hender før mat Smøremåltid- velge pålegg, smake, velge pålegg, prøve å smøre selv etter hvert. Oppleve pedagogiske måltider Kle på og av seg i samarbeid med voksne. Sansemotorikk i sand, vann og lignende	Bruk av motorikkrom/ gymsal Dans og bevegelse Variert lek ute og inne Kroppskontroll Påkledning Do trening Vaske hender før mat og etter do-besøk Friluftsliv i ulike årstider. Variert mat på tur Smøremåltid –velge pålegg, smake på, smøre på selv Være med på matlaging Begynnende innsikt i matens opprinnelse Oppleve pedagogiske måltider	Dans og bevegelse. Hinderløyper. Ringleiker/ regelleiker Variert lek ute og inne Lengre turer i nærmiljøet Vaske hender før måltid og etter dobesøk Påkledning Matlaging Innsikt i matens opprinnelse – elgjakta, husdyr, fjøs, fiske ol. Smøremåltid. Velge pålegg og smøre på selv Bli trygg på egen kropp og egne følelser/ grenser Utvidet forståelse for psykisk og fysisk helse

Kunst, kultur og kreativitet

- Har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer
- Tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede
- Bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne
- Møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre
- Bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk
- Opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.

1 -2 år	3 -4 år	5 – 6 år
Bli kjent med, ta, føle på ulikt formingsmateriale Forme i sand/vann/ snø Maling m pensel/ fingermaling Barnesanger, rim/regler, rytmeinstrumenter De voksne navngir farger og former i hverdagssituasjonene Oppleve musikk og spontant få uttrykke seg gjennom bevegelse Bli stimulert til kreativitet og lyst til å utforske forskjellig materiale Barna møter ansatte som legger til rette for at barnet får oppleve ulike materialer gjennom sansene sine	Farger, maling, tegning Innføre flere typer formingsmaterieill Tegne/male seg selv - fokus på kroppsdelar Klippe, lime – ulike formingsteknikker Rytmeinstrument Sanger/rim/regler. Rytme/ bevegelse Lytting Dramatisering / rollelek Uttrykke følelser gjennom sang, musikk, dans, drama og forming Få kjennskap til ulike kulturer i Norge og verden, herunder samisk kultur	Stimulere til fantasi og skaperglede! Viktig at barna er med å skape sitt eget uttrykk. Vi bruker ulike materialer (tre, papir, perler, snø, leire, tråd m.m.) Dette krever åpne og kreative ansatte Ulike formingsteknikker Lære sanger med flere vers og en historie Bevisstgjøring på rytme Dans/ bevegelse Dramatisering Bruke digitale verktøy til å utvikle seg kreativt Få større kjennskap til ulike kulturer i Norge og verden, herunder samisk kultur

Natur, miljø og teknologi

- Opplever og utforsker naturen og naturens mangfold
- Får gode opplevelser med friluftsliv året rundt
- Opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover
- Får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen
- Får kunnskap om dyr og dyreliv
- Lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi
- Får kjennskap til menneskets livssyklus

1 -2 år	3 -4 år	5 – 6 år
Bli kjent med årstidene Kjenne på all slags vær, vått, kaldt og varmt ... Bruke ulikt lekemateriale Bli trygge på seg selv, voksne og andre barn i barnehagen Bli kjent i og rundt barnehagen Betydning av medvirkning i egen hverdag Oppleve å være en del av et fellesskap	Gjenkjenne og undre seg over årstider Gode opplevelser med friluftsliv Erfaring med å være ute hele året Begynne å lære om felles ansvar for skog og natur Sortere søppel Gjøre seg kjent i nærmiljøet i og rundt oppvekstsenteret Lengre turer Lære om dyr i nærmiljøet Trafikksikkerhet på tur Demokratiske prinsipper, medvirkning og medbestemmelse Bli kjent med tradisjoner og skikker	Lære om hvorfor vi har årstider – sammenhenger Vær og værphenomener Forståelse for felles ansvar for skog og natur Bærekraftig utvikling Kunnskap om dyr og dyreliv Innhøsting av poteter, bær. Elg- og rådyrjakt/ slakting – matens opprinnelse Gode opplevelser med friluftsliv Få erfaring med å være ute hele året Begynnende forståelse for tradisjoner og skikker Erfare at de har medvirkning og er en del av et demokratisk samfunn Lage konstruksjoner av ulikt materiale, utforske redskaper og teknologi Dra på lengre turer Trafikksikkerhet Overgang barnehage - skole

Antall, rom og form

- Oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger
- Utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper
- Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på
- Erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse.
- Bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse.
- Undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter.
- Undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede.

1 -2 år	3 -4 år	5 – 6 år
Orienter seg i rommene på sin avdeling (småbarn/ storbarn) Finne plassen sin i garderoben Lek med ulike former/klosser/duplo Rim og regler med telling Begynnende konstruksjonslek ute og inne Sortering, puslespill, putte oppi, ta bort ...	Tallregle 1-10 Rim og regler med telling Orienter seg i barnehagen ute og inne Sortere leker Geometriske former Konstruksjonsleik (lego, duplo, tog-bane, klosser m.m.) Puslespill. Kjenne til ukedager, måneder og forskjellige årstider. Kjenne til bokstaver og tall Dekke bord (en kopp, tallerken, kniv til hver ...) Begynnende mengdeforståelse	Telle. Lek med tall. Mengdeforståelse og romforståelse ute og inne Geometriske former Baking, lage mat, måle og veie. Dekke bord Konstruksjonslek Utvide matematiske begreper Tid, dager, uker og måneder Orienter seg i enkle kart/ hvor vi er i terrenget når vi går på tur

Etikk, religion og filosofi

- Får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- Utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål
- Får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier
- Får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på
- utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

1 -2 år	3 -4 år	5 – 6 år
Gjøre seg erfaringer med å få omsorg og trygghet Opplevelse av fellesskap med andre barn Utvikle empati, være snille med hverandre Få anerkjennelse og bli tatt på alvor av de voksne Markere høytider tilpasset barnets alder og utvikling	Vennskap – være greie mot hverandre, være en god venn Ta hensyn til seg selv og andre Forståelse for at alle er forskjellige og har ulikt syn på ting Markere høytider tilpasset alder og utvikling, både kristne og andre religioner og kulturer som er representert i barnehagen Begynne å bli kjent med egen og andres kulturer Få bekreftelse på spørsmål og ting man filosoferer og undrer seg over Mestre sosialt samspill etter alder og utvikling Likeverd og rettferdighet	” Den gode samtalen” i fokus. Filosofere og undre seg sammen. Hvordan oppfatter vi verden og menneskene rundt oss? Være rollemodeller for de yngste Øve seg på å ta andres perspektiv Markere høytider, både kristne og andre religioner og kulturer som er representert i barnehagen Forståelse for at alle er forskjellige – likeverd og rettferdighet Bli kjent med egen og andre kulturer Mestre sosialt samspill etter alder og utvikling Danne grunnlag for kritisk tenking og dømmekraft

Nærmiljø og samfunn

- Oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet
- Erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse
- Utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.
- Blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner.
- Blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familie former.
- Blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur.
- Får kjennskap til nasjonale minoriteter.

1 -2 år	3 -4 år	5 – 6 år
Barna skal bli trygge på seg selv, voksne og andre barn i barnehagen Oppleve å være en del av et fellesskap Bli kjent med barn på andre avdelinger Bli kjent i og rundt barnehagen Betydning av likheter og rettferdighet – demokrati Medvirkning i egen hverdag	Gjøre seg kjent i nærmiljøet i og rundt oppvekstsenteret Gå lengre turer Lære om dyr i nærmiljøet Demokratiske prinsipper, medvirkning og medbestemmelse Bli kjent med tradisjoner og skikker Urbefolkning – samisk kultur	Kunnskap om nærmiljø, egen kommune Forståelse for tradisjoner og skikker Erfare at de har medvirkning og er en del av et demokratisk samfunn Kjenne på mestring og lære seg å tåle motgang Begynnende kunnskap om menneskerettigheter og barnekonvensjonen Dra på lengre turer Urbefolkning – samisk kultur Overgang til skole

August	Planleggingsdag 4. august Oppstart nytt barnehageår 5. august Tilvenning Oppstartsamtaler
September	Tilvenning Tema: Vennskap, inkludering og medvirkning Vennskapsuker Brannvernuke uke 38, Brannøvelse 16. sept «Velkommen av havet». Skolestarterne og 3.klasse til Kaia på Kjerkesvågen 11.sept
Oktober	Tema: Vennskap, inkludering og medvirkning Foreldresamtaler Foreldremøte Tema: Livsmestring og folkehelse Planleggingsdag 29.oktober
November	Tema: Folkehelse og livsmestring Foreldresamtaler Julegrantenning
Desember	Juleforberedelser/ Adventstid Barnehagen er stengt i mellomjula
Januar	Planleggingsdag 2. januar Tema: Inkludering og mangfold
februar	Markere Samefolkets dag 6. februar Tema: Inkludering og kultur Overgang barnehage-skole
Mars	Tema: Bærekraftig utvikling Planleggingsdag 9. mars Foreldresamtaler Opptak neste barnehageår Markere barnehagedagen 11. mars Overgang barnehage-skole
April	Tema: Bærekraftig utvikling Foreldresamtaler Foreldremøte Påskeforberedelser Påskeferie. Barnehagen er åpen 14. og 15. april med påmelding. Overgang barnehage-skole
Mai	Fri 1. mai og 29.mai Planleggingsdag 15. mai 17. mai forberedelser Avdelingsvis evaluering av mål i årsplanen Overgang barnehage-skole
Juni	Besøk av nye barn som begynner i august Foreldremøte for nye foreldre Avslutningsdag for skolestarterne Avslutning for barnehageåret m foresatte
Juli	Tilretteleggingsdag 3. juli. Barnehagen er stengt. Avvikling av 4 uker ferie, uke 28, 29, 30 og 31

